

Detvan

Detvan, spolek sdružující slovenské studenty v Praze, založen 1882–1948, Praha.

Detvan byl založen 15. března v roce 1882 iniciátory Pavlem Socháňem, Jaroslavem Vlčkem a dalšími třinácti členy skupiny v kavárně Stará Slávia v Praze. Spolek, jehož prvním předsedou byl Jaroslav Vlček, byl zpočátku pod vlivem myšlenek Lva Nikolajeviče Tolstého. Nové uskupení se zaměřovalo především na seznamování českého prostředí se slovenskou národní problematikou, literaturou a kulturou, orientovalo svou činnost na otázky společenské, hospodářské a politické, a sdružovalo slovenskou mládež žijící v Praze. Od 90. let 19. století se činnost spolku začala zaměřovat na samovzdělávací aktivity, především na oblast literatury. Spolek spolupracoval také s pražskou Moravskou besedou a folklorním spolkem Radhošť. Programem pravidelných schůzí v kavárnách bylo předčítání prozaických textů a recitování ze slovenské poezie. Spolek se věnoval také slovenskému hudebnímu folklóru, jejich besed se účastnili i čeští hudebníci, např. Karel Kovařovic nebo Vítězslav Novák. Před první světovou válkou se Detvan zaměřoval na sociologické a etnografické výzkumy, po dobu trvání války byla činnost spolku zrušena. Obnovení Detvanu přišlo se vznikem Československa. V roce 1922 se od spolku oddělila komunisticky orientovaná skupina a vzniklo Volné sdružení studentů-socialistů ze Slovenska, jehož zakladateli byli Daniel Okáli, Vladimír Clementis a Ján Poničan. Z tohoto spolku vznikla v roce 1924 skupina DAV. Spolek Detvan dále působil až do roku 1948. Mezi jeho členy bylo mnoho významných osobností, ze kterých se stali představitelé česko-slovenské politiky, diplomacie, vědy, kultury, literatury a umění. V roce 1887 se k Detvanu připojil Tomáš Garrigue Masaryk, který aktivně podporoval dění v rámci spolku. Dalšími důležitými osobnostmi byli např. Milan Rastislav Štefánik, Martin Kukčín, Vavro Šrobár, Jozef Gregor Tajovský, Mikuláš Schneider-Trnavský, Ivan Krasko, Gejza Vámoš a mnoho dalších. Spolek Detvan publikoval jubilejní slovníky (*Detvan*, 1892 a *Detvan v Prahe*, 1932) a *Zbierky národných piesní* od Mikuláše Schneidera-Trnavského.

<http://www.detvan.cz/historia.html>

<http://ikaros.cz/slovensky-spolok-detvan-v-prahe>

Markéta Glosová